

مردان گرداگرد پیامبر ﷺ

مؤلف: خالد محمد خالد

مترجم: کیومرث یوسفی

مردان گرداگرد پیامبر ﷺ

مؤلف : خالد محمد خالد

مترجم : کیومرث یوسفی

ناشر : نشر احسان

چاپخانه : مهارت

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۴

تیراژ : ۲۰۰۰ جلد

قیمت : ۲۵۰۰۰ تومان

شابك : ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۶-۸۰۸-۵

خالد، محمد خالد، ۱۹۲۰-۱۹۹۶ م.

رجال حول الرسول. فارسی

مردان گرداگرد پیامبر صلی الله علیه وسلم /

مؤلف خالد محمد خالد؛

مترجم کیومرث یوسفی.

تهران: احسان، ۱۳۹۴.

صفحات : ۵۳۹

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۶-۸۰۸-۵

فیفا

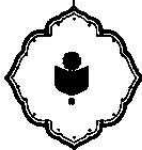
موضوع: صحابه -- سرگذشتنامه

شناسه افزوده: یوسفی، کیومرث، ۱۳۵۰ -، مترجم.

رده‌بندی کنگره ۱۳۹۰ ۲۳۰۴۱/۲خ/۷/۲۲۸ BPR

رده‌بندی دیویی ۲۹۷/۹۴

شماره کتابشناسی ملی ۲۲۵۲۶۸۶

نشر

تهران: خ انقلاب، رویروی دانشگاه تهران.
پاساژ فروزنده. شماره ۴۰۶. تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۴

فهرست

۱۵	پیش گفتار مترجم
۱۷	مقدمه مترجم
۲۱	مقدمه مؤلف
۲۵	نوری که به دنبالش رفتند...
۴۳	۱. مُضْعَب بن عُمَیر
۴۳	نخستین سفیر اسلام
۵۳	۲. سلمان فارسی
۵۳	جوینده‌ی حقیقت
۶۷	۳. ابوذر غفاری
۶۷	پیشوای معترضان و دشمن ثروت‌اندوزی
۸۵	۴. بلال بن رباح
۸۵	مردی که ترس و وحشت را به سُخره می‌گیرد
۹۹	۵. عبدالله بن عمر (رضی الله عنهما)
۹۹	رادمرد توبه‌کار
۱۱۱	۶. سعد بن ابی وقاص
۱۱۱	شیر خروشان
۱۲۵	۷. صهیب بن سنان
۱۲۵	ای ابایحیی، معامله‌ی سودبخشی است!

۸. معاذ بن جبل ۱۳۱
۹. آگاه‌ترین آنان به حلال و حرام ۱۳۱
۱۰. مقداد بن عمرو ۱۳۹
۱۱. نخستین سوار سلحشور اسلام ۱۳۹
۱۲. سعید بن عامر ۱۴۵
۱۳. عظمی که در زیر لباس‌های زنده پنهان بود ۱۴۵
۱۴. حمزه بن عبدالمطلب ۱۵۳
۱۵. شیر خدا و سالار شهداء ۱۵۳
۱۶. عبدالله بن مسعود ۱۶۹
۱۷. نخستین منادی قرآن ۱۶۹
۱۸. حذیفه بن یمان ۱۷۹
۱۹. دشمن دورویی و نفاق، و دوستدار یک رنگی و صراحت ۱۷۹
۲۰. عمار بن یاسر ۱۸۹
۲۱. مردی از بهشت ۱۸۹
۲۲. عبادة بن صامت ۲۰۵
۲۳. سردسته‌ی مردان خدا ۲۰۵
۲۴. خیاب بن آرت ۲۱۱
۲۵. استاد هنر فداکاری ۲۱۱
۲۶. ابوعبیده بن جراح ۲۱۹
۲۷. امین این امت ۲۱۹
۲۸. عثمان بن مظعون ۲۲۵
۲۹. راهبی که صحنه‌ی زندگی صومعه‌اش بود ۲۲۵
۳۰. زید بن حارثه ۲۳۳
۳۱. دوست و محبوب پیامبر خدا ۲۳۳
۳۲. جعفر بن ابی طالب ۲۴۱
۳۳. خُلق و خویش شبیه من است ۲۴۱
۳۴. عبدالله بن رواحه ۲۵۱
۳۵. ای نفس! اگر کشته هم نشوی خواهی مُرد!! ۲۵۱

۲۵۷	۲۲. خالد بن ولید
۲۵۷	نمی خوابد و نمی گذارد کسی بخوابد!
۲۷۹	۲۳. قیس بن سعد بن عباده
۲۷۹	اگر اسلام نمی بود حیلۀ گرنترین فرد عرب بود
۲۸۵	۲۴. عمیر بن وهب
۲۸۵	شیطان دوران جاهلیت و خواری اسلام
۲۹۳	۲۵. ابودرداء
۲۹۳	چه حکیمی بود...؟!۱۹
۳۰۵	۲۶. زید بن خطاب
۳۰۵	عقاب روز بماند
۳۱۱	۲۷. طلحه بن عبیدالله
۳۱۱	عقاب روز آید
۳۱۹	۲۸. زبیر بن عوام
۳۱۹	«خواری رسول الله»
۳۲۵	۲۹. خبیب بن عدی
۳۲۵	قهرمانی... بر چوبه ی دار!!
۳۳۳	۳۰. عمیر بن سعد
۳۳۳	نافته ی جدا یافته
۳۴۱	۳۱. زید بن ثابت
۳۴۱	گردآورنده ی قرآن
۳۴۷	۳۲. خالد بن سعید
۳۴۷	جان نثاری از گروه نخستین
۳۵۳	۳۳. ابو ایوب انصاری
۳۵۳	به سوی جهاد حرکت کنید، سبک بار یا سنگین بار
۳۵۹	۳۴. عباس بن عبدالمطلب
۳۵۹	ساقی خزائن
۳۶۹	۳۵. ابوهریره
۳۶۹	حافظه ی دوران وحی

۳۶. براء بن مالک ۳۷۹
- خدا و بهشت! ۳۷۹
۳۷. عُتْبَةُ بْنُ عَزْوَانَ ۳۸۵
- فردا، پس از من امیران خواهید دید ۳۸۵
۳۸. ثابت بن قیس ۳۸۹
- خطیب رسول الله ۳۸۹
۳۹. اُسَید بن حُصَیر ۳۹۳
- قهرمان روز سقیفه ۳۹۳
۴۰. عبدالرحمن بن عوف ۳۹۹
- چه چیزی تو را به گریه واداشت ای ابامحمد؟! ۳۹۹
۴۱. ابوجابر عبدالله بن عمرو بن حرام ۴۰۷
- سایه نشین ملانکه ۴۰۷
۴۲. عمرو بن جموح ۴۱۱
- می خواهم با این پای لنگم به بهشت برسم ۴۱۱
۴۳. حبیب بن زید ۴۱۷
- اسطوره‌ی فداکاری و دوستی ۴۱۷
۴۴. اُتبی بن کعب ۴۲۱
- ای ابامنذر، دانش گوارایت باد! ۴۲۱
۴۵. سعد بن معاذ ۴۲۵
- گوارایت باد ای اباعثرو ۴۲۵
۴۶. سعد بن عُبَادَة ۴۳۳
- پرچمدار انصار ۴۳۳
۴۷. اُسَامَة بن زید ۴۴۱
- محبوب پسر محبوب ۴۴۱
۴۸. عبدالرحمان بن ابوبکر ۴۴۷
- قهرمانی برای همیشه ۴۴۷
۴۹. عبدالله بن عمرو بن العاص ۴۵۱
- پارسای توبه گزار ۴۵۱

۴۵۹	۵۰. ابوسفیان بن حارث...
۴۵۹	از تاریکی ها به سوی نور
۴۶۲	۵۱. عمران بن حصین...
۴۶۳	فرشته صفت
۴۶۷	۵۲. سلمه بن اکوع...
۴۶۷	پیاده نظام قهرمان
۴۷۱	۵۳. عبدالله بن زبیر...
۴۷۱	چه بزرگ مردی... و چه شهید بزرگی!؟
۴۷۹	۵۴. عبدالله بن عباس...
۴۷۹	عالیم این امت
۴۸۷	۵۵. عبّاد بن بشر...
۴۸۷	نوری از خدا همراه او است!
۴۹۳	۵۶. شهیل بن عمرو...
۴۹۳	از آزادشدگان، به سوی شهداء!
۴۹۹	۵۷. ابوموسی اشعری...
۴۹۹	اخلاص... و دیگر هرچه بادا باد!
۵۰۹	۵۸. طفیل بن عمرو دؤسی...
۵۰۹	سرشت هدایت یافته
۵۱۵	۵۹. عمرو بن عاص...
۵۱۵	آزادکننده‌ی مصر از سلطه‌ی رومیان
۵۲۳	۶۰. سالم، مؤلفی ابی حذیفه...
۵۲۳	بهترین حامل قرآن!
۵۳۱	واپسین گفتار
۵۳۹	منابع تاریخی

پیش گفتار مترجم

«از بخت شکر دارم و از روزگار هم».

مطالعه‌ی کتاب «رجال حول الرسول» برای من ورود در یک ضیافت الهی بود و اینک که به یک سال گذشته‌ی خود که صرف ترجمه‌ی این اثر شده است، می‌نگرم و آن را مشحون از لطف و برکت و توفیق الهی می‌یابم، عظیم فرحناک می‌شوم و خدای منان را سپاس می‌گزارم که چنان خدمت مبارکی را نصیب این مسکین کرد و دست نوازش خود را از سر او برنگرفت و او را از مائده‌ی حقیقت فائده‌های کریمانه کرامت کرد.

این اثر شامل زندگی‌نامه‌ی شخصیت نفر از شاگردان و یاران پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است که به صورت مختصر و مفید به رشته‌ی تحریر درآمده است و خواننده در خلال آن با تاریخ اسلام و مجاهدت‌های آن نسل برگزیده آشنا خواهد شد.

نویسنده تلاش کرده است تا گزیده‌ای از تجربه‌های ناب و عمر پرحادثه و پرتأمل آن یاران را با ما در میان نهد تا از آن درس «عبودیت» و «حریت» و «حکمت» و «عزت» و «عفت» و «دنیاشناسی» و «مرگ اندیشی» و «خداپرستی» و «تاریخ پژوهی» بگیریم و از «آرزوپروری» و «زیادت‌طلبی» و «حرام‌خواری» و «بدگمانی» و «ناشکیبایی» و «شتابکاری» و «جدالگری» و «خودبینی» دوری گزینیم و خود را عزیز داریم که هیچ چیز بهای ما نیست و برده‌ی غیرمباشیم که بردگی برای ما نیست. بلکه «پارسا» و «سبکبار» و «خداطلب» و «مرگ‌اندیش» و «صبور» و «نیکخواه» و «دعاخوان» و «رازدار» و «تجربه‌اندوز» و «دوست نگهدار» و «بردار» و «محسن» و «مشفق» باشیم. باید دل خود را به نیروی یقین قوی داریم و به نور حکمت روشن کنیم و به یاد مرگ رام و آرام سازیم و دمی از گردش روزگار و بی‌ثباتی و سستی احوال دنیا غافل مباشیم و چون سفیهان دل به آرزوهای دور و دراز نبندیم که آرزو سرمایه‌ی بیخردان است.

خداوند! اینک که مرا به خدمت اولیاءت گماشته‌ای بر اتمام خدمت کامیابم گردان:

لَذَّتْ انعام خود را وامگیر
 نقل و باده و جام خود را وامگیر
 چون به مابویی رسانیدی ازین
 سرمبند آن مشک را ای رَبِّ دین
 گوش ماگیر و بدان مجلس کشان
 کز حقیقت می خورند آن سرخوشان^۱

فروردین ماه ۱۳۸۹ سنندج

کیومرث یوسفی

www.ketab.ir

۱. این متن با اندکی تلخیص از: سروش، عبدالکریم، حکمت و معیشت، صص ۱ و ۲، تهران، صراط، چ ۲، اسفند ۷۳.

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا
 اَعْزِزْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
 بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا
 لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ^۱

مقدمه مترجم

الحمد لله رب العالمين، اللهم صلى على محمد و على آل محمد كما صليت على ابراهيم و بارك على محمد و على آل محمد كما باركت على ابراهيم و آل ابراهيم، انك حميدٌ مجيد.
 اللهم إنا نستدعي من رضاك المنحة، كما نستدفع بك المحنة، و نسألك العصمة، كما نستوهم منك الرحمة. ربنا لا تزغ قلوبنا بعد إذ هديتنا، و يسر لنا العمل كما علمتنا، و أوزعنا شكر ما آتيتنا، و اللهم لنا سبيلا تهدي اليك، افتح بيننا و بينك بابا تعد منه عليك، لك مقاليد السموات و الارض و أنت على كل شيء قدير.

خداوند متعال با مبعوث نمودن پیامبر اکرم حضرت محمد ﷺ به عنوان خاتم الانبياء مهر اتمام بر رسالت نهاد و رسالت و پیام او را کامل، جهانی و جاویدان نمود - تا آن زمانی که خداوند خود وارث زمین و آن چه در آن است، می شود.
 از جمله فی نعمت هایی که خداوند متعال به پیامبرش ﷺ اعطا فرمود انتخاب بهترین اصحاب و یاران برای ایشان بود. این یاران و جان نثاران از هر لحاظ بهترین و شایسته ترین ها بودند. آنها در هر میدانی الگو و نمونه بودند، چه در فهم و دانش، چه در مردانگی و شجاعت، چه در وفاداری و صداقت، برآستی که آنان شایستگی صحبت و هم نشینی خیرالبشر ﷺ را داشتند؛ این مردان و زنان مؤمن و فداکار هم سربازان پیامبر ﷺ بودند، هم دستیارانش و هم شاگردانش که در مدرسه نبوت از حضرتش درس وحی می گرفتند، آن حضرت بدون آنان هیچ کاری انجام نمی داد، دعوت و تعلیم، تربیت و ترکیه، جهاد و مبارزه و خلاصه هر عملی با آنان، در میان آنان، برای آنان و با کمک آنان انجام می گرفت، و آن حضرت تا آخرین دقایق زندگی با آنان زیستند، و حتی در آغوش آنان جان به جان آفرین سپردند.

۱. کسانی که پس از مهاجرین و انصار به دنیا می آیند، می گویند: پروردگارا! ما را و برادران ما را که در ایمان آوردن بر ما پیشی گرفته اند بیمارز، و کینه ای نسبت به مؤمنان در دل هایمان جای مده. پروردگارا! تو دارای رأفت و رحمت فراوانی هستی. (حشر: ۱۰)

کسانی که پیامبر ﷺ را دوست می‌دارند، و از او پیروی می‌کنند، یقین و باور کامل دارند که آن حضرت ﷺ امانت پروردگارش را به درستی ادا نمود و رسالتش را تبلیغ کرد، و هر آن چه که خداوند به او دستور داده بود به نحو احسن انجام داد، از جمله این که به اصحاب و یارانش علم و دانش آموخت، و آنان را تزکیه نمود و پاک کرد لذا آنان با شایستگی کامل از زبان و مجلس حضرتش قرآن و سنت آموختند و به نحو احسن آن را به نسل‌های پس از خود منتقل کردند، بنابراین صحابه رضی الله عنهم اجمعین را عدل و عادل دانستن گواهی بر این حقیقت است که پیامبر ﷺ مسئولیت‌شان را به بهترین وجه ادا نمودند و هر فرمان خداوندی را بدون کم و کاست به اجرا درآوردند. این نکته قابل درک است که عدول بودن صحابه هرگز به معنی «عصمت» آنان نیست، اهل سنت معتقدند که طبق نصوص صریح قرآن و سنت غیر از پیامبران هیچ کس دیگری معصوم نیست.

معنی عدول بودن صحابه این است که آنان قصد دروغ گفتن و خیانت به دین و قرآن و پیامبر ﷺ را هرگز نکرده‌اند. ممکن است اشتباهاتی هم از آنان سر زده باشد، اما چون خداوند از آنان اعلان رضایت و خشنودی نموده برای هیچ مسلمانی شایسته نیست که به عیب‌جویی صحابه بپردازد و هرگونه طعن و لعن و اهانتی نسبت به آنان مخالفت آشکار با نص صریح قرآن در خصوص خشنودی خداوند از آنان است.^۱ استاد ناصر سبحانی رحمه‌الله در تفسیر آیه:

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾ (حشر: ۱۰)

می‌فرمایند:

«موضع‌گیری مؤمنین راستین در برابر گناه‌های فردی سابقین اولین و دیگر بندگان مؤمن نه لعن و کینه‌توزی (آن‌چنان که روش ستیزگران با اولیاء خداست) و نه تأویل‌های تکلف‌آمیز و دفاع‌های متعصبانه (آن‌چنان که عادت نادانان است)، بلکه رابطی اخوت ایمانی را به یاد آوردن و اعتراف به فضیلت پیشروان در راه ایمان کردن و برایشان مغفرت ذنوب خواستن و از کینه و ورزیدن با ایشان به خدا پناه بردن است.»

خداوند متعال در آیه ۱۳۷ از سوره‌ی بقره خطاب به ایشان می‌فرماید:

۱. ﴿وَالشَّاقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَوَرَضُوا عَنْهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ «پیشگامان نخستین مهاجران و انصار، و کسانی که به نیکی روش آنان را در پیش گرفتند و راه ایشان را به خوبی پیمودند، خداوند از آنان خشنود است و ایشان هم از خدا خشنودند، و خداوند برای آنان بهشت را آماده ساخته است که در زیر (درختان و کاخ‌های) آن رودخانه‌ها جاری است و جاودانه در آنجا می‌مانند. این است پیروزی بزرگ و رستگاری سترگ.» (نوبه: ۱۰۰)

﴿فَأَنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ، فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

«اگر آنان ایمان بیاورند هم چنان که شما ایمان آورده‌اید، و بدان چیزهایی که شما ایمان دارید، ایشان نیز ایمان داشته باشند، بی‌گمان (به راه درست خدایی) رهنمون گشته‌اند...»

زیرا که آنان نخستین تربیت‌یافتگان مکتب قرآن بودند و خداوند خود آنها را برای همراهی پیامبر ﷺ برگزیده و از آن جا که بزرگ‌ترین معلم انسانیت مربی آنها بود، به بهترین صورت ممکن در مکتب نبوی تربیت یافتند و شایسته و سزاوار این ندای آسمانی‌اند. امروز همه‌ی مسلمانان - بلکه باید گفت همه‌ی انسانیت - محتاج آنند که فضایل اصحاب رسول خدا ﷺ، کرم معدن آنها و اثر تربیت آن بزرگوار ﷺ در آنان را بشناسند و بدانند که آنان بر چه علو منزلتی بودند که در تاریخ انسانیت «الگوی بی‌مثال» نام گرفتند. خداوند! به ما این توفیق را عطا بفرما که رهرو راه آن بزرگواران باشیم و از زندگی آنان ره توشه‌ای برای خود بیندوزیم. آمین.

اردیبهشت ماه ۱۳۸۹

مقدمه مؤلف

اخبار و سرگذشتی که تاریخ درباره‌ی بزرگ‌ترین گروه از صاحبان عقیده و ایمان که بر روی زمین ظهور یافته‌اند، بر ایمان روایت می‌کند، سخنانی نیستند که به افتراء گفته شده باشند و یا حيله و نیرنگی نیست که تکرار شوند!!!

زیرا تاریخ انسانی تا به امروز از نظر اعتماد، صداقت و راست‌گویی در بیان حقیقت، دوره‌ای هم‌چون تاریخ اسلام و سابقین اولین‌اش به خود ندیده است. به گونه‌ای که برای تحقیق و تتبع در آثار و اخبار آن تلاش‌های شگفت‌انگیزی به کار گرفته شد. و چندین نسل از پیشگامان دانش به این کار همت گماشتند و هیچ موضوع‌گیری و یا واقعه و نجوایی از عصر نخستین اسلام را فرونگذاشتند مگر این که آن را مورد تحقیق و تفحص و واکاوی قرار دادند.

عظمت شگفت‌انگیز آن بزرگ مردان، یاران پیامبر ﷺ را که بر صفحات این کتاب مشاهده می‌کنیم، هرچند از نظر شگفتی به افسانه می‌مانند، اما افسانه نیستند!!! بلکه حقایقی هستند که شخصیت و زندگی یاران رسول ﷺ را تشکیل داده، اوج گرفته و نورافشانی می‌کنند، آن هم نه به گونه‌ای که نویسندگان و توصیف‌کنندگان خواهان آنند، بلکه به گونه‌ای که اصحاب و خود آن افراد خواسته‌اند و نیز به مقدار تلاش و کوششی که در راه پیروزی و کمال مهذول داشته‌اند. این کتاب توان بیان و نمایاندن بزرگی شأن و عظمت بی‌نظیر آن یاران را برای خوانندگان ندارد، بلکه فقط می‌خواهد اندک اشارتی به اعمال و افعال آنان داشته و نگاهی به اوج (عظمت) شان بیندازد.

در حقیقت تاریخ هرگز مردان دیگری هم‌چون یاران رسول اکرم ﷺ را که نیت و عزم خود را در راه خدمت به عدالت و تعالی قرار داده و زندگی شان را در این راه قربانی نمودند، به خود ندیده است.

در لحظه و زمانی که انتظار آن می‌رفت، در زمان وعده داده شده پا به جهان نهادند. در لحظاتی که حیات منتظر و چشم به راه کسانی بود که ارزشهای روحی و معنوی را تجدید و زنده نمایند، آنها با پیامبر کریم شان ﷺ به عنوان بشارت دهندگانی پارسا و عابد، قدم به عرصه‌ی حیات نهادند. آن هم در لحظه‌ای که حیات چشم به راه و منتظر کسی بود که بشریت و وجود و سرانجامش را از قید و بند زنجیرهایی که او را از پای درآورده رها سازد، آنها بسان انقلابیونی آزادبخش پشت سر پیامبر عظیم الشان قرار گرفتند... هنگامی که حیات منتظر مردانی بود تا افقی جدید و راستین برای تمدن بشری به ارمغان بیاورد.

آن مردان نیکوکار چگونه توانستند تمام آن چه را که به دست آورده بودند در چند سال به انجام برسانند؟؟ چگونه توانستند جهان قدیم را با امپراتوری‌های توانمندش تغییر داده و آن را به خاکستر تبدیل نمایند...؟؟ چگونه به وسیله‌ی قرآن کریم و آیتش جهان جدیدی بنا نهادند که از نظر زیبایی و عظمت و توان و اقتدار بی نظیرش چشم‌ها را خیره ساخت...؟؟ قبل از اتمام این موارد و حتی فراتر از آن، چگونه توانستند همانند و با سرعت نور، وجدان انسانیت را با حقیقت توحید و یکپارستگی، نورانی و روشنی بخشند و بت‌پرستی قرون متمادی را برای همیشه محو و نابود سازند...؟! این است معجزه‌ی واقعی ایشان...

هم چنین معجزه‌ی واقعی ایشان در قدرت و توان درونی بزرگی که نیکی‌هایشان را با آن می‌آراستند، و به گونه‌ی بی نظیری به ایمانشان چنگ زده بودند، خود را نشان می‌دهد...؟! با این حال تمام آن معجزاتی را که به دست آورده و آن‌ها را متحقق ساختند، تنها جلوه و انعکاس کوچکی از آن معجزه‌ی بزرگی است که جهان را دربرگرفت. روزی که خداوند اجازه داده تا قرآن کریم‌اش نزول یافته و رسول امین‌اش ﷺ آن را ابلاغ نموده و کاروان اسلام حرکت گامهایش را در مسیر نور و روشنایی آغاز کند.

این کتاب که قبلاً در پنج جلد مجزا انتشار یافته است و اکنون به صورت یک جلدی در اختیار خوانندگان قرار می‌گیرد، سرگذشت شخصت نفر از یاران پیامبر ﷺ را - درود و سلام خداوند بر همگی آنان باد - دربرگرفته است.

همان‌گونه که در بخش پایانی کتاب - واپسین سخن - بیان کرده‌ایم، این شخصت نفر نماینده‌ی هزاران نفر از برادران خود هستند که با پیامبر ﷺ هم عصر بوده، به او ایمان آورده و ایشان را یاری داده‌اند. به گونه‌ای که در تصویر آن‌ها می‌توان سیمای تمامی یاران پیامبر ﷺ را مشاهده کرد.

ایمان، ثبات، قهرمانی و دوستی آنها نسبت به خدا و رسولش را، تلاش و کوششی را که در این راه مبذول داشتند و... رنج‌ها و دردهایی را که در این راه تحمل کردند... و موفقیت‌هایی را که

به دست آوردند، همه و همه را می‌بینیم...

هم‌چنین نقش بزرگ و افتخارآمیز آن‌ها را در قیام جهت آزادی تمامی بشریت از بت‌پرستی درونی و گمگشتگی سرنوشت و آینده می‌بینیم...

خواننده در میان این شصت نفر خلفای پیامبر ﷺ: ابوبکر صدیق، عمر بن خطاب، عثمان بن عفان و علی بن ابی طالب رضی الله عنهم اجمعین را مشاهده نمی‌کند، خداوند متعال این توفیق را نصیبمان فرمود که درباره‌ی هریک از ایشان کتابی تألیف نمودیم به نام (و جاء ابوبکر... بین یدی عمر... من رحاب علی... و دعاء عثمان...)^۱

حال باید با تواضع و سرور به این نیکوکاران نزدیک شویم و به استقبال زیباترین و متعالی‌ترین نمونه‌های انسانهای بزرگوار برویم... و تا با شکوه‌ترین نمونه‌های جلال و کمالی را که دنیا شناخته است ببینیم... و به مشاهده‌ی گردان‌های حق بپردازیم در حالی که دنیای قدیم را با ایمان‌شان گرد می‌آورند و فضای آسمان را با پرچم‌های حقیقت جدید پر کرده‌اند که با این پرچم‌ها یگانگی پروردگار... و آزادی آفریده‌ها را اعلام داشته‌اند...

خالد محمد خالد

۱. لازم به تذکر است که این چهار عنوان کتاب در یک جلد و تحت عنوان - خلفاء الرسول - به چاپ رسیده است.